

Bergold

La vida variada de Bergold Petit
en una ària i trenta variacions

Josep I. Badal

Il·lustracions de pep montserrat

NOTA (QUE POT SER LLEGIDA O NO)

Lector, tens a les mans un llibre i per això ets lliure.

Abans no comencis a llegir, o a escoltar, m'agradaria que recordéssim junts un instant lluminós en la història del temps.

L'any 1741 Johann Sebastian Bach va compondre les Variacions anomenades Goldberg. La història, explicada per Johann Nikolaus Forkel i no se sap si certa del tot, diu que el comte Karl von Keyserling les va encarregar al músic per tal que el clavecinista Johann Gottlieb Goldberg (és que tothom es deia Johann, al segle XVIII?) les interpretés durant les nits d'insomni del

comte. Bach va compondre una música meravellosa, semblant a l'harmonia pura dialogant amb si mateixa (com va dir un altre Johann, Johann Wolfgang von Goethe), però també als arbres, als minerals, als ocells i a qualsevol de nosaltres, humà o elefant o peix o somni explicat. La vida variada de Bergold, que és una vida més, bé s'hi deu assemblar, ni que sigui una mica.

Com que ets lliure, lector, pots escoltar les meravelloses *Variacions Goldberg* o no. Pots llegir el llibre ordenadament o no, saltant d'una prosa a l'altra a l'atzar de les variacions, del dia i l'humor. També pots preguntar-te si Bergold Petit no es diu Johann, de nom. És tan curiosa, la vida.

«Quina gana que m'ha agafat, ara!»

J. S. BACH, assegut al clavicèmbal,
dijous, 16 de març de 1741.

Bach: *n.* riera / rierol / (...)

(L. C. BATLLE i G. HAENSCH,
Diccionari alemany-català,
Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1981)

Aria.

Ària

Sol, sol!

Demà sortirà el sol!

Un ocell farà un giravolt,
l'aigua cantarà al rierol,
i farà *sí* el senyor cargol.

Però ara el petit Bergold ha d'anar a dormir.

Li costa tancar els ulls. La nit es desplaça tendrament per l'univers, i la Lluna és una flor de pedra que fa callar la Terra: «Xxxt...».

Mentre Bergold navega en la barca dels llençols, els dies passen com somnis. Bergold voldria entendre'ls. Però cada dia és tan diferent de

l'anterior! Ell mateix és un Bergold desconegut, cada matí. Per això li fa cosa adormir-se. Ja li està bé el dia d'avui, no li cal començar-ne un de nou, demà.

Els seus pensaments són, aclofats sobre el coixí, un rierol de muntanya. Es tapa les orelles amb les mans, tanca fort els ulls i comença a pensar: «Qui soc?» i «Qui seré, demà?».

Se sent un gos que borda. «Aquest nen no s'adormirà mai!», sembla que protesti.

Però els pensaments de Bergold ja baixen muntanya avall, cap al llac dels somnis.

«Tu què saps, gos?», somriu Bergold. I li sembla veure un gos de tres colors que remena la cua.

«Xxxt...», fa la Lluna al nen i al gos. «Escolteu la nit. Molt lluny d'aquí, molt lluny..., hi ha un sol que s'apropa a passes curtes. Demà, de bon matí, us escalfarà. Xxxt...»

Bergold s'imagina l'aigua que salta sobre roques i esquiva troncs. Llisca sospirant sobre un prat d'userdà i es capbussa sota les arrels del salze. Més enllà, entre la grava vellutada de molsa, troba un cargol bover. L'espiral de la seva closca és delicada.

«M'agrada la vostra closca, senyor cargol», diu mig somiant Bergold.

«Ah...», assenteix el cargol. «Mira-te-la bé, Bergold. La meva espiral té la forma de la galàxia on flota el nostre petit planeta.»

Hi ha estrelles. Al voltant del nen la nit es deixa caure, suau, cap enlloc.

El rierol ha arribat al llac dels somnis.

«Qui seré, demà?», es pregunta el nen. Mentre dorm ja no té nom.

La Lluna també s'ho pregunta. Bergold pot ser tants Bergolds!

Al costat d'un rierol, en un somni de color d'avellana, un cargol somriu i fa que sí: demà sortirà el sol.

Variació 1

El dia ha esclatat amb grans núvols blancs i negres. Sota la nuvolada, un ocell fa un giravolt. I encara un altre. Intenta imitar l'espiral d'un cargol?

Bergold, encara al llit, es mira els dits. Avui és una pianista. S'asseurà davant del piano i contemplarà les vuitanta-vuit tecles com si cada una fos un dia diferent. Quin secret guarden? Blanques i negres, són solitàries i estan enamorades les unes de les altres. Es necessiten per saber qui són i per entendre la música que fan.

La pianista Bergold mira per la finestra. Potser un dels núvols blancs porta un grapat de plu-

ja, una melodia senzilla que degotarà pels vidres repetint tota la tarda les mateixes notes rodones, petites, panxudes. O potser són els núvols negres, que deixaran anar, xiulant, un vent sostingut. El vent volarà, farà una espiral i toparà de cap contra la finestra. Té tanta força que pot fer tremolar les cordes d'un piano.

La pianista es mira els dits, els apropa a les tecles com qui fica un nen al llit, i els deixa caure.

Neix la música i és un rierol d'aigua sonora.

Es descabdella en espiral: ara es tomba cap als records d'infantesa de Bergold, ara torna a les mans de la pianista, ara es llança cap al futur buscant un llac de silenci.

Les mans volen. Les tecles piquen, canten, reboten contra l'ànima d'acer entorxat del piano, tornen a saltar. Se separen dels dits de Bergold pianista. Se'n van volant, ocells blancs i negres, petits tallarols, garses atrevides, estornells que, en estols més grossos que els núvols, giren sobre les teulades i el campanar romànic buscant el sol. Després són àguiles, lentíssims albatros que saluden Bergold amb un cop de cap i pugen, pugen fins a convertir-se en l'ombra fugaç d'un rierol lacti al bell mig de l'infinit.